

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Σκιές

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Φεβρουάριος 2010, Γαλλία

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ υψώθηκαν στον ουρανό σε μια απέλπιδα προσπάθεια να βρει τη μόνη βοήθεια που θα μπορούσε να της δοθεί χωρίς όρους. Όμως κι Εκείνος έδειχνε να την έχει εγκαταλείψει. Δεν μπορούσε να εξηγήσει αλλιώς την οργή που αντίκριζε στα σύννεφα, εκείνες τις γκριζες φορτωμένες μάζες που απειλούσαν να ξεβράσουν από στιγμή σε στιγμή όλους τους χειμάρρους νερού που κουβαλούσαν εδώ και ώρες.

Κρύωνε. Τα χέρια της, παγωμένα και άκαμπτα, πάσχιζαν να τυλίξουν γύρω της τη λεπτή της καμπαρντίνα και ταυτόχρονα να προσφέρουν λίγη παραπάνω ζεστασιά στο κορμάκι που αναπαυόταν ανυποψίαστο στον κόρφο της. Ο άνεμος, άγριος κι άστοργος. Έπεσαν οι πρώτες χοντρές σταγόνες και τα δόντια της κροτάλιασαν. Έκλεισε για μια στιγμή τα μάτια, λες κι έτσι θα ξέφευγε απ' όλους τους δαίμονες που έδειχναν να την κυνηγούν.

Ο κεραυνός έπεσε κάπου εκεί γύρω. Ο κρότος τής τρύπησε τα αφτιά. Θα μπορούσε να κάνει μεταβολή και να γυρίσει τρέχοντας στην ασφάλεια του αυτοκινήτου της, αλλά τα πόδια της, υπακούοντας, θαρρείς, στην ίδια θέληση που είχε κυριεύσει το πανικόβλητο μυαλό της, καρφώθηκαν πεισματικά στο χώμα. «Δειλή!» ψέλλισε πασχίζοντας να ανακτήσει το κουράγιο της. «Ήρθες ως εδώ για να φύγεις; Τι μπορεί να σου κάνει; Πόσο πιο πολύ θα σε πονέσει;»

Κοίταξε γύρω της. Παντού βουνά· οι ανεμοδαρμένες κορυφές τους έμοιαζαν στο μισοσκόταδο με τέρατα. Τις κοιλάδες δεν μπο-

ρούσε πια να τις δει. Καθώς ανέβαινε τους φιδογυριστούς δρόμους με το νοικιασμένο της αυτοκίνητο, η θέα των απέραντων καταπράσινων εκτάσεων την είχε καλμάρει λίγο, αλλά τώρα η πραγματικότητα τη χτυπούσε πάλι καταπρόσωπο. Ήταν μόνη· στη μέση του πουθενά· στην καρδιά μιας ξένης χώρας, ανάμεσα σε παγωμένα βουνά, έχοντας γύρω της ανθρώπους που της είχαν δείξει σαφέστατα πως ήταν ανεπιθύμητη.

Ήθελε πολύ να βάλει τα κλάματα, αλλά κρατήθηκε. Τώρα ήταν εκεί. Κι αδιαφορούσε για τις συνέπειες. Η... εξοχότητά του *έπρεπε* να τη δει· και να την ακούσει.

Άφησε το αυτοκίνητο σε ένα χωματόδρομο, κράτησε σφιχτά το κοιμισμένο σωματάκι στην αγκαλιά της και κατευθύνθηκε γρήγορα προς το πρώτο σπίτι που είδε. Χτύπησε την πόρτα δυνατά, επίμονα, φωνάζοντας στα γαλλικά πως δεν επρόκειτο να φύγει αν δεν της ανοίξουν. Οι χτύποι έγιναν βρόντοι, οι φωνές στριγκλιές. Το κλάμα του μωρού μπλέχτηκε με τις ικεσίες της. Δε θα της άνοιγαν, το ΄ξερε. Προτιμούσαν να την αφήσουν να πεθάνει από το κρύο παρά να έρθουν αντιμέτωποι με την οργή του ευεργέτη τους· του ήρωά τους. Εκείνου που περιφρουρούσε τον πολύτιμο κόσμο του ελέγχοντας με μαεστρία τις συνειδήσεις τους. «Ανόητοι!» φώναξε στα ελληνικά. «Ένας άνθρωπος είναι κι αυτός. Ένας απλός άνθρωπος!» συνέχισε να μονολογεί στη γλώσσα της.

«Έλα μέσα», της είπε η ηλικιωμένη γυναίκα που βγήκε ξαφνικά στο κατώφλι.

Υπάκουσε. Τα πόδια της κινήθηκαν γρήγορα από φόβο μήπως η γυναίκα άλλαζε γνώμη. Ένωσε αμέσως τη ζεστασιά του χώρου. Το μωρό σταμάτησε να κλαίει και βολεύτηκε ανακουφισμένο στην αγκαλιά της. Κοίταξε γύρω της με μάτια θολά. Κάτω από άλλες συνθήκες, θα της άρεσε όλη αυτή η απλότητα. Κάτω από άλλες συνθήκες, το τρίξιμο των ξύλων στη σόμπα θα τη γέμιζε θαλπωρή κι η μυρωδιά του φρεσκοψημένου ψωμιού θα έφερνε ένα ζεστό χαμόγελο στο

πρόσωπό της. Ναι, σκέφτηκε. Κάτω από άλλες συνθήκες, σε μια περασμένη, αθώα εποχή, ο ρομαντισμός της θα την έστεφε βασίλισσα αυτού του φτωχικού σπιτιού και θα την έβαζε να φαντάζεται πόσο όμορφα θα ήταν να ζούσε εκεί, για να ξυπνά με τις πρώτες ακτίνες του ήλιου και να κοιμάται νωρίς, με το τραγούδι του ανέμου ναούρισμα στ' αφτιά της, φυλαχτό από κάθε κακό...

«Δε θέλουμε ξένους εδώ», της είπε τραχιά η γριά και της έδειξε επιφυλακτικά, απρόθυμα σχεδόν, μια καρέκλα. «Είμαστε ήσυχoi άνθρωποι. Δε μας αρέσουν οι επισκέψεις».

Η κοπέλα παρέμεινε όρθια απέναντι στη γυναίκα. Αναζήτησε τα μάτια της, μα η ηλικιωμένη κρατούσε το βλέμμα στυλωμένο στη σόμπα. «Χρειάζομαι βοήθεια», είπε ήρεμα. «Θέλω να με πάει κάποιος στο κτήμα Ραβέν. Θέλω να δω τον...»

«Ο μειςιέ Γκρέι δε δέχεται κανέναν χωρίς πρόσκληση», την έκοψε η γυναίκα απότομα. «Και το κτήμα είναι κλειστό τις τελευταίες μέρες. Φύγε...» την παρότρυνε πιο ήρεμα. «Δε συμφέρει κανέναν μας ο θυμός του. Από κείνον ζούμε. Θα το ξέρεις, για να έχεις φτάσει ως εδώ». Κοίταξε με νόημα το μωρό στην αγκαλιά της. Ο συνειρμός της ήταν ολοφάνερος. «Ουί, σίγουρα θα το ξέρεις καλά...»

Ένωσε τα μάγουλά της να πυρώνουν, αλλά κράτησε το κεφάλι της ψηλά. Με θάρρος, προχώρησε προς το κρεβάτι, άφησε τρυφερά το μωρό στο στρώμα κι έκανε μεταβολή για να αντικρίσει την ηλικιωμένη γυναίκα, που την κοιτούσε με περιφρόνηση. Τέντωσε το μελανό από το κρύο χέρι της και της το 'δειξε. Στο λιγοστό φως του δωματίου, η βέρα της άστραψε. Το σοκ που προκάλεσε στη γριά η κίνησή της τη γέμισε άγρια χαρά. «Σωστά. Αυτόν σίγουρα τον ξέρω καλά», είπε στον ίδιο τόνο. «Γιατί είμαι η γυναίκα του, και στο κρεβάτι σας κοιμάται η κόρη του».

Οι λέξεις ακούστηκαν σαν πυροβολισμοί. Η γυναίκα σταυροκοπήθηκε κι έκανε ένα βήμα πίσω λες και της μιλούσε ο διάβολος. Ήταν φανερό πως τα πόδια της ίσα που την κρατούσαν. Το πρόσω-

πό της φούντωσε ξαφνικά και λεπτές σταγόνες ιδρώτα νότισαν το δέρμα της. Οι ρυτίδες της βάθυναν και μια ανάσα βαριά σαν σίδηρο βγήκε αργά απ' τα στήθη της. Κάτι ψιθύρισε· κάτι που μόνο εκείνη –κι ο Θεός, ίσως– ήθελε ν' ακούσει.

«Σίγουρα σας έπεισε πως ήμουν κι εγώ ένα ψέμα», της είπε η κοπέλα με πίκρα. «Προτιμά να προσποιείται πως δεν υπήρξα ποτέ. Ένας γάμος είναι πολύ ανθρώπινος, μαντάμ, δε συμφωνείτε; Κι ο κύριος... Γκρέι δεν ανήκει σε αυτό το ταπεινό είδος. Δυστυχώς γι' αυτόν όμως, δεν είναι ούτε θεός», συνέχισε με κακία. «Κρίμα, γιατί τώρα θα πρέπει να αντιμετωπίσει τα πάθη που ο ίδιος προκάλεσε!»

Προς μεγάλη της έκπληξη, τα λόγια της δεν προκάλεσαν οργή στη χωρική. Αντιθέτως, το δωματιάκι πλημμύρισε, λες, μελαγχολία, που έκανε ακόμα και τη φωτιά στη σόμπα να τρεμποαίξει παράξενα. «Είναι καλός άνθρωπος...» μονολόγησε η γυναίκα. «Ποτέ μου δεν τον κατάλαβα, αλλά ξέρω πως είναι καλός. Όμως προτιμά τη μοναξιά του· τη γαλήνη του. Κι εμείς το σεβόμαστε».

«Θέλω να τον δω. Πρέπει να τον δω», τόνισε η κοπέλα. «Καλώς ή κακώς, η ζωή μου έχει δεθεί με τη δική του τώρα πια. Λέτε να έκανα τόσα χιλιόμετρα μόνο και μόνο για να γυρίσω άπρακτη; Μου πήρε μέρες να βρω αυτό το μέρος. Θα με δεχτεί, θέλει δε θέλει. Θα μ' ακούσει, και μετά ας κάνει ό,τι νομίζει. Τουλάχιστον δε θα γυρίσει να πει ποτέ πως αδιαφόρησα, πως δεν έκανα όσες προσπάθειες μου αναλογούσαν...»

Η γυναίκα αναστέναξε. Η έκφρασή της απάλυνε κάπως. Εντελώς αναπάντεχα, πλησίασε την κοπέλα και την αγκάλιασε απ' τους ώμους. Την οδήγησε ήσυχα προς το τραπέζι και την έσπρωξε μαλακά για να καθίσει. Έκανε κι εκείνη το ίδιο. Έπειτα ξεσκέπασε ένα ψάθινο καλαθάκι με ζυμωτό ψωμί και το έτεινε προς το μέρος της. Χαμογέλασε με κατανόηση όταν η κοπέλα αρνήθηκε να φάει. «Δεν τον αγαπάς», είπε έπειτα ήρεμα, κι αυτή τη φορά τα δικά της λόγια αντήχησαν σαν πυροβολισμός.

«Δεν ξέρω...»

«Δεν τον αγαπάς», επέμεινε με τη σοφία που της έδιναν τα χρώματα της. «Αν τον αγαπούσες, δε θα έφευγε από κοντά σου. Όμως φοβήθηκες κι εσύ, όπως όλοι. Σε τρόμαξε η φουρτούνα και δεν είδες ποτέ το βυθό. Δεν ξέρω γιατί ήρθες, αλλά να 'σαι σίγουρη πως πάλι φουρτούνα θα δεις. Δε θα σου επιτρέψει ποτέ να γνωρίσεις το βυθό. Όχι όσο θα καθρεφτίζεται αυτό που βλέπω κι εγώ στα μάτια σου: φόβος, όχι αγάπη· πείσμα, όχι πίστη· αμφιβολία, όχι αποδοχή...»

Άθελά της, ένα δάκρυ κύλησε στο μάγουλό της και την έκαψε. Ακόμα κι η ίδια της η ανάσα την έκανε να ασφυκτιά. Ένωσε ζάλη. Αρκούσαν αυτές οι λίγες λέξεις για να γίνει το θάρρος της σκόνη. Όλοι εκείνοι οι δήθεν ατράνταχτοι λόγοι που την ώθησαν να καταπεί τόσο απόσταση για να τον βρει ξεθώριασαν σαν ζωγραφίες λεηλατημένες απ' το χρόνο. Τι γύρευε στ' αλήθεια από κείνον; Τι ήρθε να κάνει; Πώς θα μπορούσε ποτέ να ταιριάξει η ζωή της με τη δική του; Ακόμα κι αν λαχταρούσε μέσα της να τον αγαπήσει για όσα ήταν, για όσα μάντευε πως έκρυβε ο βυθός κάτω από τη φουρτούνα, όπως είχε πει η ηλικιωμένη γυναίκα, εκείνος δε θα της το επέτρεπε ποτέ. «Αυτός είμαι», της είχε δηλώσει περιφρονητικά. «Κι είναι πολύ αργά να αλλάξω. Σ' ευχαριστώ για την ψευδαίσθηση, αλλά πρέπει να φύγω. Μην τολμήσεις να με αναζητήσεις ποτέ!»

«Θα ξυπνήσω τον άντρα μου να σε πάει ως το κτήμα, αλλιώς θα χαθείς», της είπε η γυναίκα σχεδόν με συμπόνια. «Ακόμα κι αν ο κύριος δεν επιθυμεί την παρουσία σου, είμαι σίγουρη ότι θα σου επιτρέψει να περάσεις εκεί τη νύχτα».

«Για να με διώξει το πρωί...» μουρμούρισε λυπημένα.

«Πώς σε λένε;» τη ρώτησε η χωρική, σαν να μην είχε ακούσει την τελευταία της φράση.

«Σάνια», αποκρίθηκε κουρασμένα.

«Ωραίο όνομα. Και τη μικρή;»

«Δεν την έχω βαφτίσει ακόμα, αλλά τη φωνάζω Ρέα».

«Εμένα με λένε Μαρί, και τον άντρα μου Αντρέ. Ίσως σε ξαναδώ, ίσως όχι. Όπως και να 'χει, σου εύχομαι να βρεις ό,τι ζητάς. Καμιά φορά, ξέρεις, καταφέρνουμε να βρούμε αυτό που ψάχνουμε ακόμα κι αν όλα γύρω μας αντιστέκονται. Η θέληση είναι πολύ καλός σύμμαχος, παιδί μου. Να το θυμάσαι».

Η θέληση, σκεφτόταν ξανά και ξανά καθώς οι ρόδες του ξεχαρβαλωμένου ημφορτηγού έβαζαν σε σκληρή δοκιμασία το αμορτισέρ αναπηδώντας στον κακοτράχαλο δρόμο. Θέληση. Μακάρι να μπορούσε να καρφώσει αυτή τη λέξη στο μυαλό της για να την έχει κάθε στιγμή οδηγό της. Χρειαζόταν θέληση, και μάλιστα πανίσχυρη, για να ξεχάσει πως είχε έρθει ολομόναχη ως εκεί για να αναμετρηθεί με έναν άντρα που το όνομά του και μόνο προκαλούσε δέος σε τόσους ανθρώπους. Χρειαζόταν θέληση και κουράγιο για να σταθεί ξανά απέναντί του και να αντιμετωπίσει το βλέμμα του, τα λόγια του, το θυμό του.

Η βροχή είχε δυναμώσει. Πίσω από τα θολά τζάμια έβλεπε το σκοτεινό τοπίο παραμορφωμένο. Παντού βουνά, γυμνά δέντρα και αχανείς εκτάσεις γεμάτες ομίχλη και σκοτάδι. Το φεγγάρι θολό, μικρό, ασήμαντο. Κι ο άνεμος ανίκητος, ένας αόρατος γίγαντας που τύλιγε τα πάντα με την παράφωνα κραυγή του. Κοσμοχλασιά: ουρανός και γη στο ίδιο μολυβένιο χρώμα – ένας σκοτεινός ωκεανός γεμάτος σκιές και δαίμονες.

«Φτιάσαμε, κυρία», της ανακοίνωσε ο άντρας φρενάροντας παράδοξως ομαλά το αυτοκίνητο έξω από μια πανύψηλη σιδερένια πύλη. «Χτυπήστε το κουδούνι. Μπορεί να μοιάζει με το κάστρο του Δράκουλα, αλλά σας διαβεβαιώ πως έχει όλες τις σύγχρονες ανέσεις. Πιστεύω ότι θα σας αρέσει με το φως της μέρας...»

«Μερσί...» ψιθύρισε ασθενικά. Έσφιξε το μωρό προστατευτικά στην αγκαλιά της και βγήκε έξω. Σχεδόν ταυτόχρονα ο άντρας έβα-

λε μπρος για να φύγει. Της ήρθε να ξεσπάσει σε υστερικά γέλια. Ήταν φανερό πως κανείς δεν ήθελε να παραμείνει ούτε για ένα δευτερόλεπτο απρόσκλητος εκεί.

Ένωσε το κορμί της να μουσκεύει. Δεν είχε χρόνο ούτε για να αμφιβάλλει πια· κι ήταν πολυτέλεια πλέον να μετανιώσει. Είχε απομείνει μόνη. Μέχρι και η ελπίδα πως όλα θα πήγαιναν καλά την είχε εγκαταλείψει. «Σώπα, καρδούλα μου», είπε στην κόρη της, που σαν από ένστικτο έδειχνε να συμμερίζεται το φόβο της. «Εσύ τουλάχιστον δεν κινδυνεύεις...»

Μόλις αντίκρισε το θυρεό στην πύλη, της κόπηκε η ανάσα: το κεφάλι του αετού, σκαλισμένο σε μαύρο μαντέμι, την έκανε ν' ανατριχιάσει. Κατάπιε με κόπο και άπλωσε τα παγωμένα της δάχτυλα στο τριγωνικό κουμπί κάτω απ' το ράμφος του. Έκλεισε τα μάτια και το πάτησε.

Τώρα δεν υπήρχε περίπτωση να κάνει πίσω.

Ενενήντα πέντε μεγάλοι διασκελισμοί ήταν η απόσταση από την κεντρική πύλη μέχρι την εξώπορτα εκείνου του γκρίζου κολοσσού που η ίδια δε θα αποκαλούσε ποτέ της σπίτι. Αυτή τη φορά δεν ήταν η αγωνιά η αιτία της ανατριχίλας της. Και οι περιγραφές του Ζακ, παρά τη γλαφυρότητά τους, αποδεικνύονταν τώρα ανίκανες να αποδώσουν έστω κι ένα ψήγμα της πραγματικότητας. Μασσωλείο, σκέφτηκε αυθόρμητα. Μια γοτθική πινακιά σε πίνακα φιλοτεχνημένο από σύγχρονο καλλιτέχνη. Γιατί δεν έλειπε ο πολιτισμός, απ' όσο πρόλαβε να δει. Υπήρχαν παντού προβολείς για να αναδεικνύουν τη μεγαλοπρέπεια του κτίσματος, κι ήταν σίγουρη πως εκείνο το γαλάζιο φωτάκι στο οριζόντιο δοκάρι της πόρτας σήμαινε την ύπαρξη συστήματος συναγερμού, και μάλιστα από τα πλέον εξελιγμένα.

Κοντοστάθηκε στο κατώφλι αναποφάσιστη. Έσφιξε τα χείλη κι έκλεισε για λίγο τα μάτια. Θυμήθηκε. Το μυαλό της ταξίδεψε στο

πρόσφατο παρελθόν, και η γνώριμη πια αίσθηση της εξαπάτησης πλημμύρισε κάθε κύτταρό της. Είχε κι εκείνη δικαίωμα να είναι θυμωμένη. Ο δικός της λόγος έπρεπε να έχει την ίδια βαρύτητα με τον δικό του. Υπήρξε πόνι του· υποχείριό του σε μια μάχη ανάμεσα στο καλό και το κακό, και μάλιστα χωρίς να ξέρει ακριβώς πότε υπηρέτουσε το ένα και πότε το άλλο. Τόσα ψέματα, τόση υποκρισία, τόσα λάθη...

Οπλισμένη με το ίδιο εκείνο θάρρος που την ώθησε να πάρει το πρώτο αεροπλάνο για τη Γαλλία, τέντωσε το χέρι και χτύπησε ξανά το κουδούνι. Η τέλεια ηχομόνωση δεν της επέτρεψε να το ακούσει, αλλά επανέλαβε την κίνηση πολλές φορές, αδιαφορώντας για την πιθανή ενόχληση του οικοδεσπότη. Τι θα μπορούσε να της κάνει τώρα πια; Δεν ήταν εκείνη ο εχθρός στον πόλεμό του.

Ήταν προετοιμασμένη για όλα εκτός από αυτό που αντίκρισε μόλις άνοιξε η βαριά πόρτα. Κάτι πήγε να πει, αλλά οι λέξεις μπερδεύτηκαν στο λαρύγγι της και μετατράπηκαν σ' ένα στριγκό επιφώνημα. Την ξαφνική χλομάδα της ολοκλήρωσε ένα ανεπιθύμητο πορφυρό χρώμα, που απλόθηκε από τα ζυγωματικά μέχρι και τους λοβούς των αφτιών της. Κατά τα φαινόμενα, ο... πυργοδεσπότης δεν προτιμούσε καθόλου τη μοναξιά. Απεναντίας, είχε παρέα – μια πολύ εντυπωσιακή παρέα με σχεδόν ανύπαρκτη περιβολή, μακριά μαύρα μαλλιά και δεκάδες προδοτικά σημάδια που κραύγαζαν ότι δεν απολάμβανε μια απλή διασκέδαση, αλλά κανονικό ξεφάντωμα!

«Πού είναι ο Ρωμ... ο κύριος Γκρέι;» διόρθωσε αμέσως.

«Κι εσείς είστε...;» ρώτησε με νόημα η Γαλλιδούλα υψώνοντας τα καλοσημητισμένα της φρύδια με απορία.

Δεν έκανε τον κόπο να της απαντήσει. Ήταν πολύ οργισμένη για να μπει στη διαδικασία να κάνει πολιτισμένο διάλογο με μια γυναίκα που μόλις είχε σηκωθεί απ' το κρεβάτι του εραστή της. Λίγο ακόμα και θα της σάλευε. Ποιος ήταν επιτέλους ο άντρας που είχε παντρευτεί; Για τι παραπάνω ήταν ικανός; Πώς τολμούσε να...

Η κοπέλα την άδραξε απ' το μπράτσο. Φαινόταν κι εκείνη θυμωμένη. Έριξε μια ματιά στο μωρό και συνοφρυώθηκε. «Περίμενε», είπε νευρικά. «Ποια είσαι; Εγώ και ο Άλεξ...»

«Ξέρω πολύ καλά τι κάνετε εσύ κι ο Άλεξ δευτερόλεπτα πριν χτυπήσω το κουδούνι! Δεν είμαι χαζή. Κι ειλικρινά, δε μ' ενδιαφέρει. Μόνο μαζέψου λίγο, σε παρακαλώ, γιατί δεν είμαι υποχρεωμένη να βλέπω πάνω σου πώς ακριβώς το κάνετε και σε τι στάση!»

«Μιλάς πολύ καλά γαλλικά...» παρατήρησε η κοπέλα, επιδεικνύοντας παντελή αδιαφορία για τις προσβολές που δέχτηκε.

«Είχα πολύ καλό δάσκαλο.»

«Θα πρέπει να είσαι η...»

«Θέλω να τον δω!» την έκοψε άγρια. «Φώναξέ τον!»

«Εντάξει. Περίμενε εδώ. Δίπλα στο τζάκι είναι η κάβα. Βάλε κάτι να πεις, θα σου χρειαστεί.»

Η Σάνια δε μετακινήθηκε ούτε χιλιοστό. Με την καρδιά της να χτυπά ξέφρενα από θυμό και ταπεινώση, παρατήρησε το αργό, βαριεστημένο λίκνισμα της άλλης καθώς ανέβαινε τη μαρμάρινη σκάλα. Αρχισε να τρέμει. Τι γινόταν εδώ; Πόσο εύκολο ήταν, τέλος πάντων, να αλλάξει ζωή και χαρακτήρα ένας άνθρωπος που επί δεκαοχτώ ολόκληρα χρόνια κρατούσε ολόκληρο το σύμπαν έξω απ' τον κόσμο του; Άλλα της είχε πει ο ίδιος κι ο Ζακ. Άλλα την άφησαν να καταλάβει οι πράξεις του. Κι εκείνη η ηλίθια τα είχε πιστέψει όλα. Σχεδόν τον είχε λυπηθεί κιόλας. Ο καημένος, είχε σκεφτεί. Τόσο μόνος, τόσο σημαδεμένος από τη μοίρα, τόσο αδικημένος...

Δαγκώθηκε για να εμποδίσει το λυγμό και τα μάτια της πλανήθηκαν ταραγμένα στο χώρο. Η καρδιά της σφίχτηκε, τρώμαξε: παντού μαύρο, γκρι και μπλε σκούρο· αφιδωτές οροφές και έπιπλα βγαλμένα, λες, κατευθείαν απ' το μεσαίωνα· κηροπήγια και σιδερένιοι καθρέφτες· αμπαζούρ με σώματα δράκων και πόρτες με πόμο-λα κεφαλές αετών· μαύροι δερμάτινοι καναπέδες, ίδιες πολυθρόνες και χαλιά με εκκεντρικά σχέδια σαν φλόγες. Μόνο το τζάκι ανέδιδε

κάποια ζεστασιά κι ασφάλεια, αλλά μάλλον ήταν ψευδαίσθηση κι αυτό, όπως οι υποθέσεις της.

Ζαλίστηκε. Το μόνο που την εμπόδιζε να λιποθυμήσει ήταν το μωρό της. Αν έπεφτε, θα το παράσερνε κι αυτό. Άθελά της το έσφιξε τόσο πολύ που το πόνεσε, κι εκείνο έβαλε τα κλάματα. Πάσχιζε να το καθησυχάσει. Δεν έπρεπε να πάει εκεί. Δεν έπρεπε να ψάξει για απαντήσεις που ήξερε ότι θα την πλήγωναν. Έπρεπε να το είχε φανταστεί. Έπρεπε να ακούσει τις προειδοποιήσεις της αδερφής της και να μείνει πίσω, στον ισορροπημένο, ασφαλή κόσμο της, μακριά από όλη αυτή την παράνοια που υποψιαζόταν αλλά έσπευσε να συναντήσει. Τι αφελής που είχε αποδειχτεί! Δεν ήταν τυχαίο. Είχε γνωρίσει από πρώτο χέρι τα σκοτάδια του μυαλού του, κι όμως απήφησε βλακωδώς τον κίνδυνο. Νόμιζε πως...

«Λίγο κονιάκ, αγαπητή μου; Έχω την εντύπωση πως το χρειάζεσαι. Είσαι τυχερή. Τρία μπουκάλια απ' αυτό έχουν απομείνει σε ολόκληρο τον πλανήτη. Μου ανήκουν και τα τρία, φυσικά, αλλά να, άνοιξα ένα για χάρη σου. Καλώς ήρθες στο σπίτι μου, Σάνια. Στην υγεία σου».

Η φωνή του, εκείνη η βαθιά, αρρενωπή φωνή που στοίχειωνε εδώ και καιρό τα όνειρά της, ακούστηκε πίσω της. Γύρισε απότομα να τον κοιτάξει και, πριν προλάβει να ελέγξει την αντίδρασή της, ο εγκέφαλός της έδωσε στα πόδια της επείγον σήμα για οπισθοχώρηση. Αν δεν κρατούσε το μωρό, θα κάλυπτε παιδιάστικα τ' αφτιά της για να μην ακούει το βραχνό του γέλιο. Τελικά αντέδρασε εξίσου παιδιάστικα: γούρλωσε τα μάτια και πσωπάτησε. Είχε πάρει ωστόσο μια ιδέα ποιος ήταν στην πραγματικότητα στο τελευταίο τους αντίο, εκείνη τη βραδιά που όλες οι μάσκες του είχαν πέσει, για να απομείνει γυμνός ο αληθινός εαυτός του. Ήξερε μέσα της, ήξερε, αλλά σαν ηλίθια που ήταν, προτιμούσε να το αγνοεί.

Της φάνηκε ακόμα πιο ψηλός απ' όσο τον θυμόταν· ακόμα πιο απρόσιτος κι επιβλητικός. Με τη μαύρη μεταξωτή του ρόμπα έμοιαζε με φιγούρα περασμένης εποχής, αλλόκοτη και σαγηνευτική συνά-

μα, ακατανόητη κι ελκυστική, όπως ο φόβος που της προκαλούσε. Καθώς έτεινε το χέρι του με το κρυστάλλινο ποτήρι προς το μέρος της, η Σάνια πρόσεξε πως έλειπε η βέρα, σε αντίθεση με το ασημένιο δαχτυλίδι του: το καλλιτεχνικό λατινικό R, σκαλισμένο περίτεχνα στην τετράγωνη πλάκα, ολόιδιο με εκείνο που κοσμούσε τις ετικέτες των κρασιών του, έδειχνε να την περιγελά. Ραβέν και Ρωμανός· το κτήμα του και το όνομά του. Αυτό που άλλαζε ανάλογα με τις εποχές και τις περιστάσεις – ανάλογα με τα πάθη του.

Αγνόησε το ποτήρι κι αποτόλμησε να τον κοιτάξει καταπρόσωπο. Όπως κάθε φορά που έβρισκε το κουράγιο να έρθει σε ευθεία αντιπαράθεση μαζί του, ταράχτηκε: το βλέμμα του ήταν αρκετό για να στείλει πάνω της όλο το μένος που κουβαλούσε στην ψυχή του. Οι πυκνές σκουρόχρωμες βλεφαρίδες του δεν μπορούσαν να κρύψουν τα σκοτάδια – ήταν όλα εκεί, ανεξιχνίαστα κι απειλητικά όπως πάντα, έτοιμα να την καταπιούν.

Ζάρωσε κι έκανε άλλο ένα βήμα πίσω, προκαλώντας ξανά το γέλιο του. Τα δόντια του άστραψαν. Οι λεπτές ρυτίδες γύρω από το στόμα και το γερό, ακάλυπτο μάτι του σχημάτισαν μικρές χαραγματιές στην επιδερμίδα του. Ο φόβος και η τρυφερότητα ζευγάρωσαν παράτολμα μέσα της. Με την ίδια δύναμη που ποθούσε να τρέξει μακριά, ήθελε να απλώσει το χέρι και να απομακρύνει απ' τη δεξιά πλευρά του προσώπου του εκείνη την καλοραμμένη δερμάτινη κάλυπτρα. Πώς μπορούσε ένας άντρας με τη δική του δύναμη να φοβάται την απόρριψη; αναρωτιόταν συχνά. Δεν μπορούσε να καταλάβει ότι ένα χαμένο μάτι και μερικά σημάδια στο δέρμα, παρότι ανεπανόρθωτα, ήταν ανίκανα να μειώσουν τη γοητεία που εξέπεμπε ολόκληρο το είναι του; Η μόνη απάντηση που μπορούσε να δώσει η Σάνια ήταν πως τον βόλευε η μασκαράτα του. Έδινε πανίσχυρο άλλοθι στην έμφυτη ανάγκη του να είναι μόνος και την απόκοσμη επιθυμία του να ακροβατεί συνεχώς ανάμεσα στη φαντασία και την πραγματικότητα. Ο ίδιος πίστευε επίσης πως για την παραμόρφωση της

ψυχής του, για τη στρέβλωσή της από τα αλληπάλλληλα χτυπήματα που είχε δεχτεί, αρκούσε για δικαιολογία η παραμόρφωση της όψης του. «Δεν επινοώ το μυστήριο γύρω μου, πριγκιπέσα», της είχε πει κάποτε. «Είναι ένα χάρισμα που μου έφεραν οι συνθήκες, κι εγώ το εκμεταλλεύομαι για να κρατάω τους παρείσακτους μακριά. Είναι δικό σου πρόβλημα αν έλκεσαι από αυτό που σε τρομάζει. Δεν το επιδιώξα, και να 'σαι βέβαιη ότι δε θα το επιδιώξω ούτε στο μέλλον...»

«Ήρθες ως εδώ», την ξύπνησε η φωνή του. «Μπράβο, γενναίο κορίτσι. Τώρα, ας κουβεντιάσουμε ήρεμα τον τρόπο που θα φύγεις».

«Δεν ήρθα μόνη μου, απ' ό,τι βλέπεις», του είπε παγερά. «Κι είτε το θέλεις είτε όχι, η κουβέντα μας θα κρατήσει λίγο παραπάνω. Ο τρόπος που θα φύγω από εδώ είναι εύκολο ζήτημα. Ο ρόλος σου στη ζωή της κόρης μας, όμως, όχι».

Το βλέμμα του δεν ξέφυγε χιλιστό απ' το πρόσωπό της. Ήταν φανερό πως το μωρό δεν του προκαλούσε κανένα ενδιαφέρον. «Άφησέ το κάπου και πες ό,τι έχεις να πεις, να τελειώνουμε. Δε σε θέλω εδώ, και είμαι σίγουρος πως ούτε εσύ θέλεις την παρέα μου. Ας είμαστε ρεαλιστές, Σάνια. Εμείς οι δύο τελειώσαμε – απ' όλες τις απόψεις».

«Τι άνθρωπος είσαι εσύ;» ψιθύρισε θυμωμένη. Άφησε προσεκτικά το μωρό στον καναπέ και στράφηκε να τον κοιτάξει. «Μιλάμε για το παιδί σου, για την κόρη σου!»

«Θα προσπαθήσω να παραμείνω ψύχραιμος», της είπε ήρεμα, κι αφού ήπιε μονοκοπανιά το ποτό του την πλησίασε τόσο όσο του ήταν αρκετό να νιώσει την αποστροφή της. Δεν ήταν η πρώτη φορά. Αν διέγραφε από τη μνήμη του εκείνη τη μία και μοναδική φορά που πλάγιασαν στο ίδιο κρεβάτι, όλες οι υπόλοιπες επαφές τους είχαν την ίδια γεύση: αυτή του φόβου και της αποστροφής· σαν να είχε μπροστά της ένα τέρας. «Σου πρότεινα να παντρευτούμε για τους δικούς μου λόγους και δέχτηκες για τους δικούς σου. Μέχρι εκεί όμως, πριγκιπέσα. Δεν έχω καμία υποχρέωση σε αυτό το παιδί, γιατί, πολύ απλά, δεν είναι δικό μου».

Τον χαστούκισε. Έτσι, χωρίς να το σκεφτεί, χωρίς να υπολογίσει τις συνέπειες, τον χαστούκισε. Παρέμεινε αντίκρυ της ασάλευτος. Ακούμπησε απαθής το ποτήρι του στο διπλανό τραπεζάκι και της γύρισε την πλάτη. «Υπάρχουν οχτώ ελεύθερες κρεβατοκάμαρες. Διάλεξε όποια προτιμάς να βγάλεις τη νύχτα. Το πρωί όμως θέλω να έχεις εξαφανιστεί. Κι αυτό είναι διαταγή».

Τον είδε να ανεβαίνει με το γνωστό ατάραχο βηματισμό του τη σκάλα και να χάνεται πίσω από κάποια πόρτα στον πάνω όροφο. Έβαλε τη γροθιά της στο στόμα, αλλά ο λυγμός της ξέφυγε. Κι έπειτα έγινε κλάμα. Σιγανό κλάμα, που σταμάτησε μόνο όταν την εξάντλησε τελείως. Για άλλη μια φορά, διαπίστωσε πόσο ανόητη ήταν. Είχε κάνει το λάθος να νομίσει πως ο Άλεξ την ήξερε αρκετά καλά για να την πιστέψει.

Για άλλη μια φορά, είχε πέσει έξω.

Ξημέρωνε. Ούτε νύχτα ούτε μέρα: η πιο αγαπημένη του ώρα. Στάθηκε στο παράθυρο κι έφερε τα κιάλια στα μάτια του. Το γερό μάτι του του αποκάλυψε όλες τις λεπτομέρειες του τοπίου. Είχε δώσει μεγάλες μάχες για να νιώσει ξανά αυτάρκης. Ήταν ασήμαντη η αναπηρία του πια – τουλάχιστον σε ό,τι αφορούσε στη δουλειά του.

Η εποχή του τρύγου είχε τελειώσει από καιρό. Τα αμπέλια του απλώνονταν ως πέρα στον ορίζοντα χωρίς τους πολύτιμους καρπούς τους, που είχαν γίνει μούστος κι έπειτα κρασί. Ή μάλλον νέκταρ. Έτσι χαρακτηρίζαν το κρασί του οι απανταχού γευσιγνώστες, και γι' αυτό το λόγο πουλιόταν πανάκριβα και φυλασσόταν σε ελάχιστα εκλεκτά κελάρια πλούσιων συλλεκτών. Η οινοποιία ήταν μια μεγάλη του αγάπη και το κρασί Ραβέν άλλη μια κατάκτηση.

Χαμογέλασε. Στο ταλαιπωρημένο του πρόσωπο απλώθηκε λίγη ζεστασιά. Κάποια πράγματα δε θα τον απογοήτευαν ποτέ. Κι αυτά ήταν άψυχα συνήθως, χωρίς τη δυνατότητα αντίλογου, χωρίς την ικα-

νότητα να εκφράσουν την αποδοκιμασία τους γι' αυτό που ήταν ο κάτοχός τους· γι' αυτό που είχε καταντήσει: άνθρωπος στην όψη και δαίμονας στην ψυχή· θύτης και θύμα. Ένα πρόσωπο με πολλές μάσκες, πότε γοητευτικές και πότε τρομακτικές, ανάλογα με το σκοπό, τις περιστάσεις και τα κίνητρα. Δημιουργός και δημιούργημα του εαυτού του – ίσως και της μοίρας, παρόλο που είχε πάψει εδώ και χρόνια να την αναθεματίζει.

Χίλια εξακόσια πενήντα στρέμματα καλλιεργήσιμης γης, ένα άρτια εξοπλισμένο οινοποιείο κι ο γνήσιος σεβασμός του πλήθους των ανθρώπων που δούλευαν γι' αυτόν ήταν ο κόσμος του. Εκεί του άρεσε να ζει κι εκεί ήθελε να πεθάνει. Είχε διαλέξει και το μέρος: κάτω από την αγαπημένη του υπεραιωνόβια ελιά, που όλα αυτά τα χρόνια εκτελούσε ταυτόχρονα χρέη παρατηρητηρίου και εξομολογητηρίου. Δεν ήταν λίγα τα κρίματά του. Και παρότι πίστευε πως είχε εξιλεωθεί για τα περισσότερα απ' αυτά, πού και πού κάποια φαντάσματα ξέφευγαν από τις κρύπτες του νου του και τον φιλοδωρούσαν με άγρυπνες νύχτες.

Κατέβασε τα κιάλια, έκλεισε τις κουρτίνες και κάθισε στην πολυθρόνα δίπλα στο σιδερένιο σκαλιστό κρεβάτι του. Η κοπέλα που είχε γεμίσει ευχάριστα το χρόνο του τις τελευταίες τέσσερις μέρες είχε φύγει. Την είχε διώξει, για την ακρίβεια, με το αζημίωτο ωστόσο. Όπως έκανε με όλες.

Ήθελε να τελειώσει το μπουκάλι με το κονιάκ, αλλά αντιστάθηκε. Για την τελευταία εκείνη κουβέντα που θα έκανε μαζί της ήταν προτιμότερο να είναι νηφάλιος. Μάλιστα, σκέφτηκε πως δεν είχε νόημα να παρατείνει περισσότερο την αναμονή. Όσο πιο γρήγορα ερχόταν η στιγμή που θα έμενε ξανά μόνος, τόσο πιο εύκολο θα του ήταν να επιστρέψει στη ζωή του με τις λιγότερες δυνατές απώλειες. Τον τελευταίο καιρό ο ωραίος, απομονωμένος κόσμος του είχε γίνει άνω κάτω. Με την επιστροφή του στην Ελλάδα είχε κερδίσει πράγματα εξίσου πολύτιμα με αυτά που είχε χάσει. Είχε δει τις ισορροπίες του να ανατρέπονται και τις άμυνές του να καταρρέουν. Και μέ-

σα σ' όλο αυτό τον ανεμοστρόβιλο είχε επιτρέψει επίσης σε μια γυναίκα να τον πλησιάσει, να τον κατακτήσει. Λάθος. Ένα από τα πολλά, αλλά σίγουρα ένα από τα τελευταία.

Ήταν το σπίτι του, και ήξερε ακριβώς σε ποια κρεβατοκάμαρα αντιστοιχούσε το τρίξιμο της πετούγιας που άκουσε νωρίτερα μέσα στη νύχτα. Πήγε κατευθείαν εκεί και άνοιξε χωρίς να χτυπήσει. Όπως είχε μαντέψει, τη βρήκε ξύπνια. Καθόταν στο κρεβάτι ντυμένη κανονικά και η όψη της πρόδιδε ότι έκλαιγε ώρες τώρα. Καημένη Σάνια, σκέφτηκε, φροντίζοντας ωστόσο να παραμείνει ανέκφραστος. Σε είχα προειδοποιήσει...

«Καλημέρα», του είπε εκείνη ψυχρά και τα γαλάζια μάτια της άστραψαν. «Θα πρόσθετα και το όνομά σου, αλλά δεν ξέρω ποιο απ' όλα να χρησιμοποιήσω».

«Είμαι ό,τι βλέπεις. Διάλεξε το όνομα που νομίζεις. Το ίδιο μου κάνει».

Βούρκωσε ξανά και της ξέφυγε μια βρισιά. «Με κορόιδεψες. Κέρδισες την εμπιστοσύνη μου δείχνοντάς μου αυτό που δεν είσαι».

«Έτσι έπρεπε να γίνει. Αν είχα άλλη επιλογή, θα το είχα αποφύγει».

«Όμως εγώ εκείνο τον άντρα αγάπησα. Τα δικά του σημάδια δε με τρόμαξαν ποτέ».

«Είσαι πολύ μικρή για τόσο μεγάλες κουβέντες, πριγκιπέσα. Την ασφάλειά σου αγάπησες και τίποτα περισσότερο. Ήμουν ένα πείραμα για σένα, όπως ήσουν κι εσύ ένα πείραμα για μένα. Όμως το πείραμα απέτυχε και για τους δυο μας. Κυλάει τελικά στο αίμα σου μια τάση προς το απαγορευμένο, κι εγώ δεν μπορώ να νιώσω ευτυχία με το κοινότοπο. Ας το δεχτούμε».

«Λες ψέματα!» τον κατηγορήσε. «Εκείνο το βράδυ...»

«Ούτε λέξη παραπάνω», την προειδοποίησε. «Θα φωνάξω κάποιον απ' το χωριό να σε πάρει από δω και να σε πάει μέχρι το Μαζεστέ. Από εκεί μπορείς να πας όπου θέλεις. Για το καλό και των δυο

μας, μην επαναλάβεις αυτό το εγχείρημα, πριγκιπέσα. Ο Ζακ θα φροντίσει για τις λεπτομέρειες του διαζυγίου. Δε χρειάζεται επίσης να ανησυχήσεις ποτέ σου για τη διατροφή. Παρόλο που τα χρήματά σου περισσεύουν, θα αναλάβω πρόθυμα τις οικονομικές υποχρεώσεις που μου αναλογούν. Είδες τον κόσμο μου. Τώρα ξέρεις πως η πιο συνετή απόφαση για όλους είναι να μείνεις μακριά μου».

«Ναι!» ούρλιαξε αρπάζοντας το μωρό στην αγκαλιά της. Ήθελε να φύγει όσο το δυνατόν πιο γρήγορα από κείνο το μέρος. Σηκώθηκε απ' το κρεβάτι και τον προσπέρασε τρεκλίζοντας από την ταραχή. «Αυτό θα κάνω! Θα φύγω αμέσως! Γιατί είσαι αληθινό τέρας, Ρωμανέ ή Άλεξ ή Ραφαέλ ή όπως αλλιώς σε λένε. Και τα τέρατα παραμένουν τέρατα, ακόμα κι αν φορούν τις ωραιότερες μάσκες του κόσμου!»

Ήταν τα τελευταία λόγια που άκουσε απ' τα χείλη της. Τα ελάχιστα δευτερόλεπτα που μεσολάβησαν μέχρι να πάρει την απόφαση να την αρπάξει από το μπράτσο και να της δώσει τη σαρκαστική απάντησή του ήταν αρκετά για να γίνει το κακό.

Πρώτα άκουσε το δυσοίωνο γδούπο που έκανε το σώμα της καθώς κατακυλούσε στις σκάλες και μετά αντίκρισε το θέαμα: αίματα παντού και δύο κορμιά άψυχα σαν κούκλες σωριασμένα στο χαλί.

«Φίλε μου...»

Μόνο αυτές οι λέξεις κατόρθωσαν να ακουστούν καθαρά. Οι υπόλοιπες πνίγηκαν ανάμεσα στα δάκρυα δύο αντρών που είχαν ξεχάσει από χρόνια να κλαίνε. Οι νοσοκόμες, βουρκωμένες κι αυτές, χαμήλωσαν το κεφάλι. Ο γιατρός είχε κρύψει το πρόσωπο στις παλάμες του, ανήμπορος να το συνειδητοποιήσει. Όχι στον Άλεξ, σκεφτόταν ξανά και ξανά. Όχι στον Άλεξ...

«Ήταν δική μου, Ζακ...» μουρμούρισε ο Άλεξ. «Χρειάστηκε να δώσω αίμα: μηδέν ρέζους αρνητικό. Σπάνιο, ε; Δεν την πίστεψα όταν μου το είπε, αλλά ήταν δική μου...»

«Η Σάνια;»

«Δεν ξέρω. Η ζωή της κρέμεται από μια κλωστή. Θεέ μου, τι έκανα, Ζακ; Τι έκανα;»

Ο Ζακ προτίμησε να αφήσει το φίλο του για λίγο μόνο, να πενήθει με τον τρόπο του. Έφυγε λοιπόν απ' το δωμάτιο κι έκλεισε μαλακά την πόρτα πίσω του. Παρότι απαγορευόταν στο χώρο του νοσοκομείου, έβγαλε τα άφιλτρα τσιγάρα του κι άναψε ένα. Ένωσε σαν να εισέπνευσε οξυγόνο. Τα χέρια του έτρεμαν, τα μάτια του έτσουζαν. Αντίκρισε το είδωλό του στο τζάμι απέναντί του και γέλασε μέσα στο κλάμα του. Και το δικό του πρόσωπο είχε σημάδια. Και τα δικό του δεξί ζυγωματικό είχε θρυμματιστεί από σφαίρα. Κι η δική του η ζωή είχε γίνει κομμάτια. Έμοιαζε με το φίλο του· στην ψυχή και την όψη. Μόνο στο μυαλό διέφεραν, ευτυχώς γι' αυτόν.

Γιατί ο Άλεξ ήταν διάνοια· κι η υψηλή ευφυΐα του ήταν το χάρισμά του και η κατάρα του.

Καημένη Άλεξ, σκέφτηκε ο Ζακ. Κάθισε στις φτέρνες, έσκυψε μπροστά και έκλαψε. Δεν πίστευε στο Θεό, αλλά απόψε θα προσευχόταν. Τίποτ' άλλο δεν ήθελε. Μόνο να ζήσει η Σάνια.

Μόνο αυτό.